

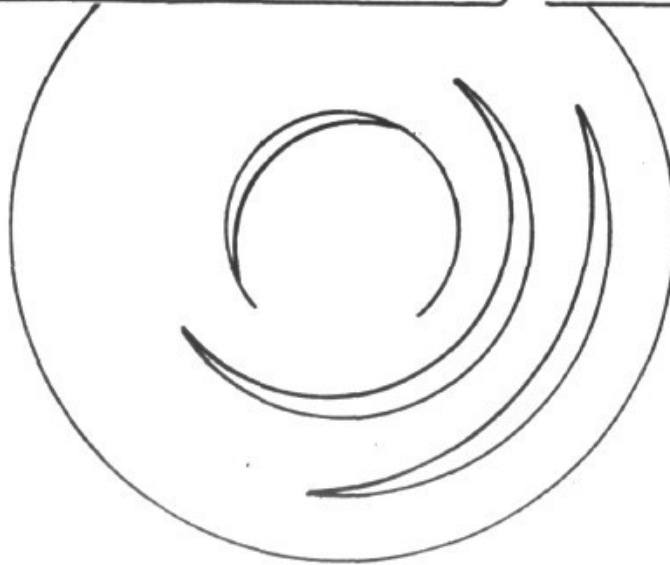
FLOR DE CARD



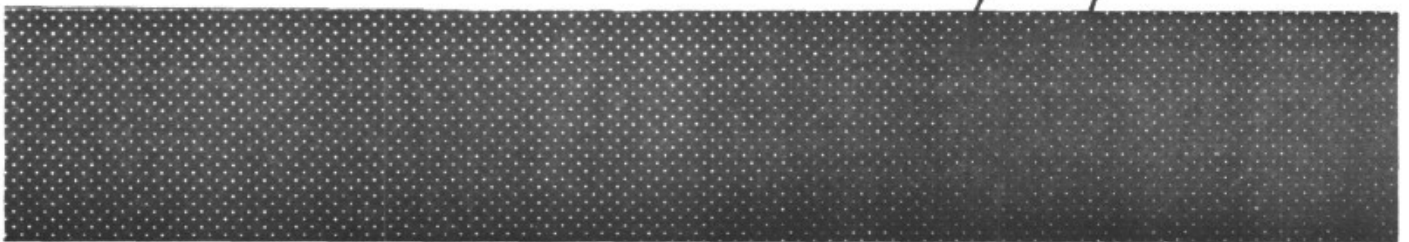
SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

145 pts

NOVEMBRE DE 1988 * Nº 144



CALA MILLOR
SA COMA
S'ILLOT



SANT LLORENÇ DES CARDASSAR (MALLORCA)

LA DESPESA PÚBLICA

Que l'Ajuntament de Sant Llorenç està gastant els doblers a mans plenes és un fet que poca gent s'atreveria a discutir. Entre les despeses de personal i les realitzacions petites i a vegades supèrflues no queden mai doblers per invertir en obres realment importants i necessàries per al poble com poden esser, per exemple, la canalització de les aigües brutes i netes.

I és que l'apartat de personal s'està convertint en una seriosa càrrega per a les arques municipals: a més de dur-se'n la major part del pressupost resulta que es creen moltíssimes places i després es deixa de banda el seu control. Possiblement si es tractàs d'una empresa privada amb un nombre considerablement inferior d'empleats es treuria un rendiment considerablement superior, o sinó l'empresa quebraria irremediablement.

Potser el "Pacte de Progrés" en tenguí una part de culpa, ja que per poder-lo mantenir quan un dels tres partits proposa alguna cosa que li interessa de cara al seu electorat, els altres dos sempre li fan costat. D'aquesta manera entre uns i altres inflen el pressupost fins a límits gairbé insostenibles.

Sembla, per tant, que no existeixi la planificació a llarg termini, que únicament comptin les exigències del present, amb l'agravament que els objectius de la despesa no sempre siguin els millors per al poble, sinó per al propi partit que l'ha proposada.

Aquest excés de despeses, emperò, val a dir que també té els seus punts positius, ja que si no s'haguessin gastat en el poble, al cap de l'any possiblement tampoc no serien a les arques municipals i les "quebres" encara haurien estat més grosses. Tant de bo que hi hagués doblers per a fer-ho tot, però el que no s'hauria de perdre mai de vista, com deia aquell, és que "amb l'excusa d'haver de fer les coses necessàries es deixen de banda les realment importants".

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Publicitat: 569509

Número 144

Novembre de 1988

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Antònia Servera

Guillem Soler

Miquel Sureda

COL.LABOREN

Josep Cortès	Costa llorencina Portada
	Espipellades 8
	Antoni Cuc 9
	Crònica Informal 10
	Ajuntament 11
	Batec 14
	Tal dia com avui 18
Ramon Rosselló	Notes eclesiàstiques 3
Varis	l'Escola 4
Llorenç Artigues	El còmic 5
Alfred F. Arnau	Cala Morlanda 6
Ignasi Humbert	Zona costera 12
Maria Galmés	Demografia 15
	Si lleu... 19
	Comptabilitat
Jaume Galmés	Poesia 16
GOB	Llucalcari 17
Xesc Umbert	El temps 18
Soler/Umbert	Els arbres 20
	Gent d'esports 22
Guillem Pont	Ses matances 24
Bel Nicolau	Distribució

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.



Aquest article sobre història de les Illes Balears ha estat patrocinat per la Conselleria de Cultura del Govern Balear i s'enquadra dins la campanya de col.laboració amb les institucions que duu a terme l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca.



NOTES ECLESIASTIQUES

Dia 23 d'abril de 1296, el bisbe de Mallorca, Ponç de Jardí, des de Barcelona estant, es dirigeix als fidels cristians de la diòcesi mallorquina dient que es fan obres en el claustre i dependències del monestir de Santa Maria de Manresa, de l'orde de Sant Agustí, de la diòcesi de Vic, i per tant quan vinguin a l'illa els quèstors que capten almoines procuraran fer-ne i guanyaran 40 dies d'indulgència i perdó. (ASM perg. s XII nº 27)

Dia 21 de maig de 1298, el rei en Jaume d'Aragó posa davall la seva protecció, defensa i guiatge el venerable Ponç de Jardí, bisbe de Mallorca, els canonges i clergues amb tots els béns. Aquest mateix any el Rei concedí la pabordia de l'església de Santa Maria de Ciutadella a Guillem de Vilanova, canonge de Barcelona, que anys després fou bisbe de Mallorca. (ACA reg. 196 f. 250 i 278v)

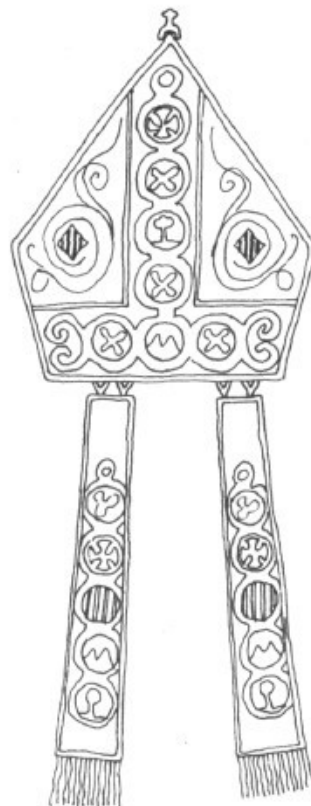
El mes de gener de 1350, fra Nicolau Rossell de l'orde dels Predicadors, mestre en Teologia reclamava 300 lliures al seu germà Tomàs que les tenia de dot quan va contreure matrimoni. Fra Rossell era fill de Borràs i tenia altres 3 germans. En una altra carta del mes de juliol del mateix any consta que Nicolau Rossell era el prior principal de l'orde de Predicadors, de la província d'Aragó. (ACA reg. 1414 f. 137v i 212). El mes de setembre de 1358 el Rd. pare Nicolau Rossell, cardenal de Sant Sixt, tenia una casa que fou del seu pare Berenguer Rossell, situada en el carrer del Sepulcre de Ciutat, vora el Sitjar. (ACA reg. 1419 f. 93)

Dia 7 de maig de 1390 els Consellers de Barcelona escrivien als jurats de Mallorca dient que han sabut la mort del bisbe i han suplicat el Sant Pare li plàcia nomenar nou bisbe fra Ramon des Catlar, abat de Ripoll; els motius són la "conservació e bon estatment de la Seu de Mallorques notabla e insigne" i també els especials serveis que ha prestat al Rei; aquest abat "sia hom generós, bé amigat, eloqüent, constant, esforçat, graciós, honest e bo ecclesiàstich e dotat de gran saviesa e moltes al-

tres virtuts". Es fa una menció als desordes amb el priorat de Montserrat, i acaben demanant preguin els canonges vulguin elegir dit abat en bisbe i pastor. (AHC B Letres Clo-sés VI-2 f. 89v-94v). Sembla no nou bisbe de Mallorca.

El mes de desembre de 1461 Martí Garcia, canonge, hereu de Joan Garcia que fou bisbe de Mallorca demanava a l'actual bisbe Arnau Martí, 4.000 ducats de cambra que són 6.000 florins d'or d'Aragó, més 1.600 lliures, més altres 800 lliures que es gastaren en la sepultura de dit bisbe. (ACA reg. 3424 f. 161)

Ramon Rosselló



VISITA AL ROYAL MEDITERRANI

-¿Quin temps fa que s'ha construït l'hotel?
-És va inaugurar el dia 1er de maig de 1987.

-Quin temps es va emprar per construir-lo?
-Aproximadament un any.
-Quantes places té l'hotel? I quantes habitacions?

-Té 398 habitacions i hi caben 800 persones. També té 4 suites.

-Quantes estrelles té?

-Té 4 estrelles.

-Quantes pertsones hi fan feina? Quin hora-ri tenen?

-Hi fan feina unes 180 persones i fan 8 ho-res de feina diàries.

-Quants cuiners teniu? Teniu pastisser o forner?

-Hi ha un xef i 25 ajudants. També tenim un pastisser propi de l'hotel.

-Aquest estiu passat, ¿quants clients heu tengut?

-Aproximadament unes 700 persones cada 15 dies.

-És veritat que la reina d'Anglaterra s'a-llo-tjava al Royla Mediterrani?

-No.

-I els reis d'espanya?

-No.

-¿Ens podríem parlar un poc de les instal-lacions esportives?

-Sí. Hi ha 11 pistes de tennis, un camp de futbol, 6 pistes de squash, 2 taules de ping-pong i un saló de gimnàsia.

-La gent que no és de l'hotel pot banyar-se a la piscina?

-No s'hi pot banyar.

L'hotel Royal Mediterrani no té bugaderia. Ho van a recollir tot -tovalles, llençols... i en estar net ho tornen a l'hotel.

Entre tota Sa Coma hi ha 2500 palmeres.

Sa Punta de n'Amer l'any passat va esser declarada zona verda, un bon "pulmó ecolò-gic" per al terme de Sant Llorenç.

Cala Millor i Sa Coma són les dues platges il.luminades de Mallorca.

¿QUAN VOS NE TEMÉREU QUE NO PODÍEU VOLAR?

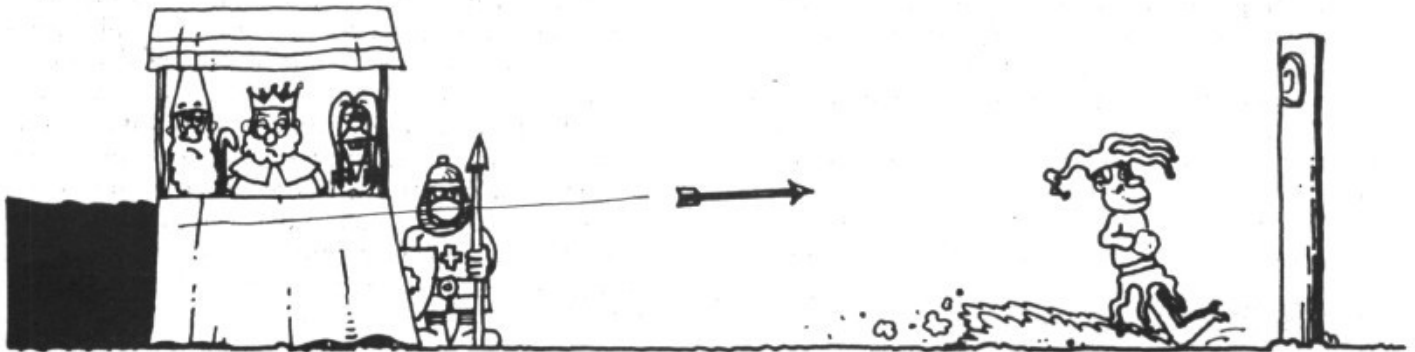
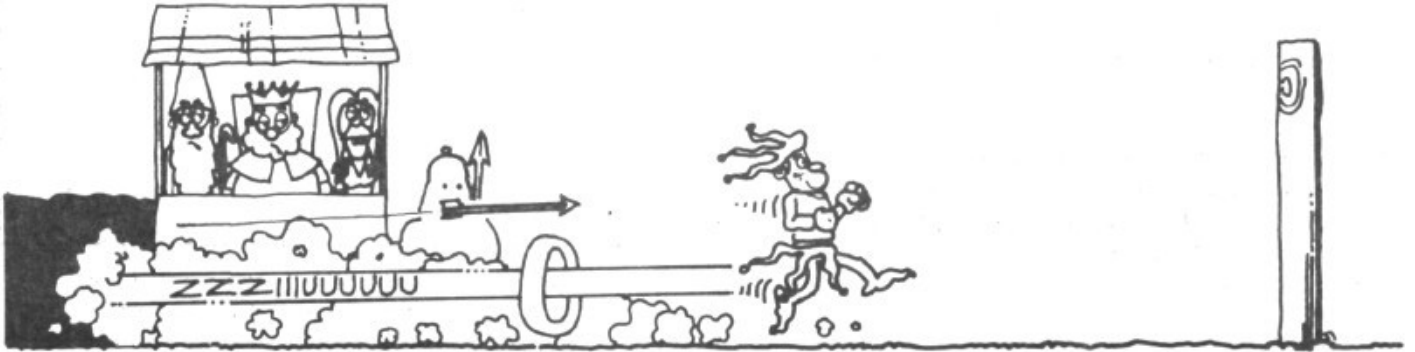
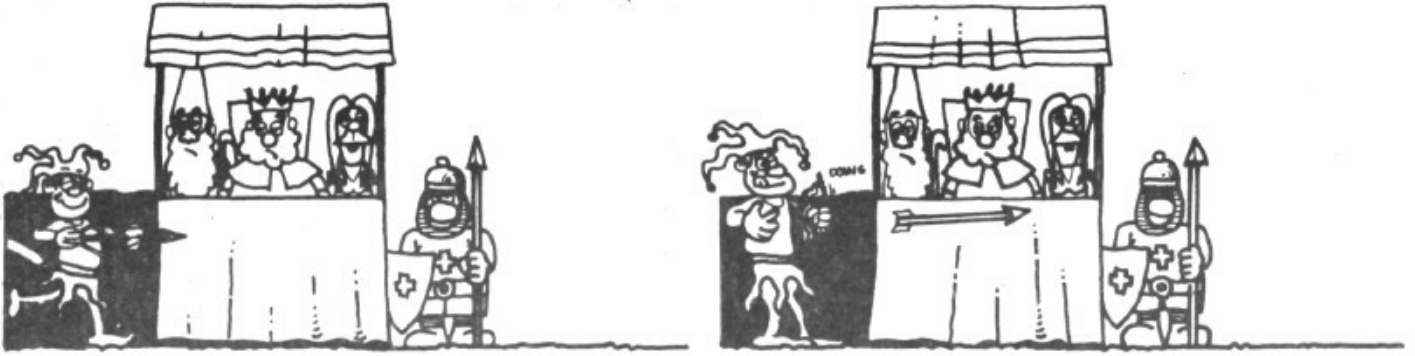


HAURIES D'HAVER VIST SA CARA DE SA MESTRA QUAN LI VAIG DIR QUE TU M'HAVIES AJUDAT!



SÍ ÉS VER QUE PINTES LO QUE VEUS ¿PERQUÉ NO VAS AN ES PSIQUIATRA?





CALA MORLANDA

M.G.I.M. 30-9-G
I.M.P.P. 02-T-0657
T.M.M. - 01
P.C. -02

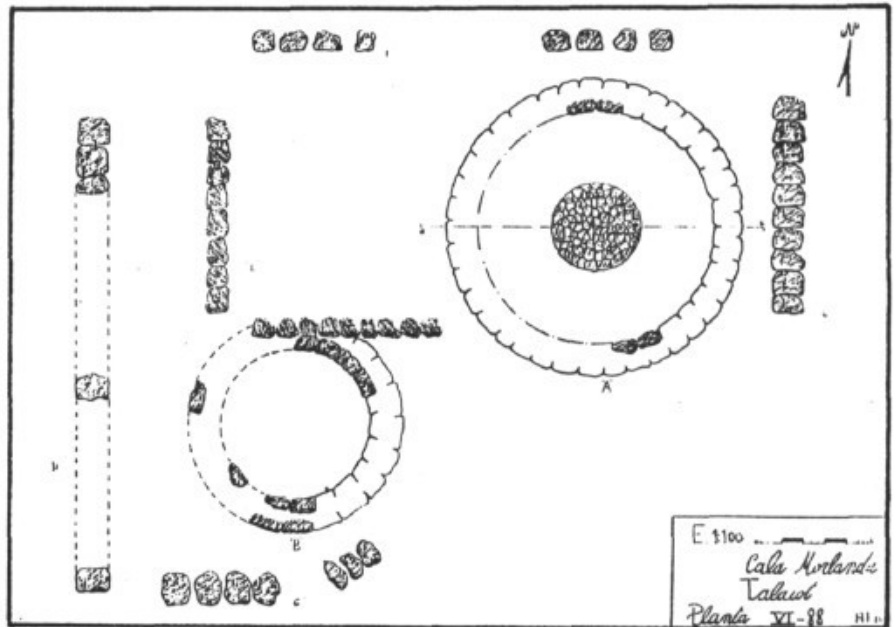
Situació.- Aquest monument es troba a la costa de Llevant i dins el nucli urbà de Cala Morlanda, construït quasibé damunt el mar, envoltat d'altres monuments com són el poblat de S'Illot, el talaiot de Sa Gruta i la Cova de Cala Morlanda.

Accés.- L'accés no presenta cap dificultat. Una vegada arribat a Cala Morlanda, bordejant el mar i mirant aquest de cara, a mà esquerra, a uns 25 m de la cala, a mà esquerra, compareix el monument.

Descripció.- Es tracta d'un recinte amurdat que devia tancar la resta de les construccions que avui encara es poden veure.

La murada es troba molt destrossada i els grans blocs que formaven el seu aparell estan desplomats i escampats, plens d'esconbraries i fems.

Podem descriure dos talaiots, un de gros i un altre de més petit, juntament amb les res-



tes d'altres construccions que degut al seu mal estat fa gairebé impossible la seva catalogació i estudi.

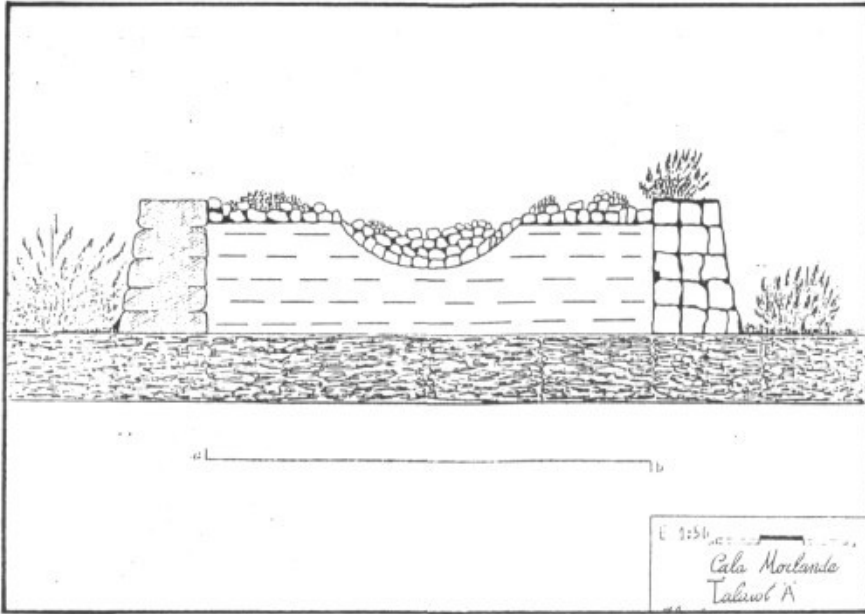
Malgrat tot la primera construcció que descriurem és la que marcem damunt la planimetria amb la lletra A, i que és la més interessant del conjunt, degut a les seves proporcions. Es tracta d'un talaiot de planta circular de 13'5 m de diàmetre, en mal estat de conservació. El mur a les zones més ben conservades té una altària d'1 m aproximadament. Es pot apreciar perfectament la seva estructura formada per un doble parament de blocs de tamany mitjà i de forma regular. El material que forma el replè entre els paraments és de pedres més petites i terra.

La cambra es troba completament plena de pedres i esconbraries fins a l'altura dels murs conservats, quedant a la zona del mig un cercle de 3'7 m de diàmetre més net de pedres i enderrossos.

L'entrada a la cambra, segons ens digueren i després poguérem llegir a un llibretó de l'any 1953 signat per A. Puerto, té l'accés per la mar. Nosaltres creim que abans devia haver-hi una cova o passadís al costat de l'aigua, que avui en dia, degut a qualche despreniment o corrent de terres, ha quedat situat dins l'aigua. Tot això, si realment és així, nosaltres no ho poguérem comprovar, i degut a que el llibretó abans al·ludit no descriu ni fa cap menció específica i deixa molt d'esser un estudi seriós, creim que no hi ha elements de judici per a fer una afirmació al respecte.



Banyeta de bou de bronze.
Vitrina 3 del Museu Municipal de Sant Llorenç.



Aleshores no deixa d'esser una suposició.

Voltant el talaiot no es veu a simple vista cap interrupció del mur que pugui donar lloc a pronunciar-se amb seguretat damunt l'entrada a la cambra.

la grossària del mur és de 2 m aproximadament.

La construcció marcada a la planimetria amb la lletra B, malgrat el seu lamentable estat de destrucció, conserva encara la forma enrodonida d'un talaiot de planta circular, de dimensions més petites que el ja descrit. Fa 6'6 m de diàmetre menor i 8'5 de diàmetre major, aproximadament.

El mur està format per un doble parament de blocs irregulars i un replè de pedres més petites i terra; només conserva una filarada i a alguns llocs aquesta ja ha desaparegut. La seva grossor és de 1'5 m.

L'entrada a la cambra no se sap on podia esser, degut a que a una zona han desaparegut els blocs o es troben fora del seu lloc original, tapats per escombraries, i a la zona conservada només queden les filerades dels basaments, el que fa gairebé impossible el poder determinar amb certesa on estava el passadís d'accés a la cambra.

La zona marcada amb la lletra C és la part de la murada més ben conservada. Conserva tres filerades de blocs. L'aparell d'aquest mur el formen blocs de tamany mitjà, de formes regulars molt ben encaixats. Té una llargària de 9'7 m i una amplària entre 1'5 i 2 m.

la primera filerada està formada per 12 blocs, la segona per 10 i la tercera per 7. Té una alària de 2'5 m.

Els restes D, degut al seu mal estat actual, es fa molt difícil el poder apreciar amb

certesa la seva trajectòria, però ens pareix que formen part de la murada de protecció o defensa. Aquest només conserva una filerada de blocs irregulars i mal encaixats, però cal dir que als seus costats es troben blocs de gran tamany escampats pels voltants, que segurament formaven part de la murada. La seva llargària és de 21'3 m.

La tècnica constructiva és la pròpia d'aquests tipus de monuments talaiòtics.

Després ens trobam amb els restes E, que és una construcció aproximadament quadrada que fa unes mides de 9'1 i 8'4 m, i està adossada al talaiot B, però degut al

seu mal estat no podem treure criteris prou seriosos, ja que només conserva la filerada del basament.

Per poder determinar el seu ús i completar el seu estudi caldria una excavació de tota la zona. La tècnica constructiva és molt similar a la de la construcció B.

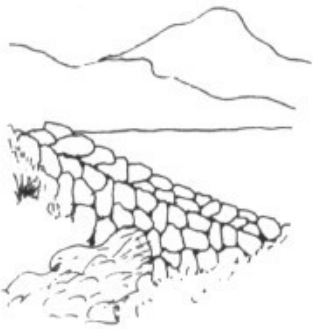
Les altres restes F i G són les pitjor conservades. la F sembla que formava part de la murada que envoltava el recinte, però els blocs es troben molt escampats. Són de tamany gros i de formes irregulars.

(Continua a la pàg. 21)



Moneda romana Imperial. Sesterci. Emperador Claudi. Segle II d JC.

Monetari I del Museu Municipal de Sant Llorenç



A sa crònica d'es ple llorençí que en Rafael Gabaldón va publicar damunt el "Dia 16" d'es 10 de novembre, va posar textualment: "Se acuerda entregar los terrenos destinados a la realización de una presa de agua en el Torrent de Ses Planes, para paliar el déficit de agua".

No em digueu que no té collons s'assumpto! Noltros que fa un caramull d'anys que mos hi pegam per aturar s'aigo de demés que adesiara mos enverga es torrent, i ara es tal Gabaldón mos enfloca que volem sa presa perquè en tenim massa poca!

No trobau que aquests periodistes externs s'hi podrien mirar un poc abans de donar notícies de Sant Llorenç?

Per donar a conèixer sa "Costa llorencina" s'Ajuntament ha presentat una campanya publicitària basada en cartells, adhesius, fullets i altres petits objectes de regal. Tan es cartells -alguns, per cert, m'han agradat molt- com es fullet estan magníficament editats, amb bon paper i bones fotografies.

Es fullets estan redactats en quatre idiomes: castellà, català, anglès i alemany i resulten francament atractius en tots es aspectes llevat d'un: sa versió catalana, que tota junta no ocuparia més de mitja plana, conté, almanco, 16 faltes greus d'ortografia.

Si això s'ha de repartir per ses fires turístiques d'Espanya i s'estranger, ¿tant hagués costat fer repassar ses proves a un entès? A vegades una bona idea no acaba de sortir rodona per mor de pifiades impròpies d'un Ajuntament que pretén mostrar un cert interès per normalitzar sa nostra llengua.



Si qualque dia teniu sa ràdio espanyada i vos peguen ganas d'escoltar música, basta que telefoneu a s'Ajuntament i demaneu per un polític que no hi sol esser mai. Mentres el cerquen sentireu una dolça melodia a cau d'orella que vos tranquilitzarà ets ànims i vos farà espassar s'enrabiada. Fins i tot m'han assegurat que si ve d'es cas que un dia no funcioni ja tenen emparaulat un funcionari que canta com una cadenera per fer ses oportunes substitucions. Jo, si fos d'ells, el posaria damunt sa tarima d'es Saló d'Actes i hi llogaria cadiretes, i així per ventura ses quebres no serien tan grosses.

Aquesta espipellada és d'en Fabio, però com que m'ha agradat l'he volguda aficar entre ses meves:

"Tres mil animals racionals substituïran els rinoceronts, elefants, hipopòtams, girafes i altres irracionals a l'espai que aquests darrers ocupen a l'Auto Safari de Sa Coma. Les zebres seran substituïdes pels pasos zebra, les altes girafes per alts blocs d'apartaments, les moneies per moníssims xalets amb arcadetes, els agressius rinoceronts per executius agressius. Els poderosos elefants deixaran el seu lloc a les poderoses excavadores per urbanitzar 421.000 metres quadrats, i els únics que hi romandran -figuradament, clar-seran els es truços, prenint forma dels polítics que, amb el cap davall l'ala, haurán permès que es consumeixi la quarta fase d'un Pla Parcial aprovat l'any 1968".

Potser així tornem recuperar es lloc que mos correspon en es rànquin de volum de construcció: a sa passada legislatura érem es tercer de Mallorca i ara hem passat an es quart. Coratge!



Maldament constàs en primer lloc en es Pacte de Progrés que signaren tots es qui estan en es grup de govern;

Maldament tots es partits ho posassin en es programes electorals;

Maldament assegurin que ja tenen es projecte comanat...

M'hi jug un sopar que en aquesta legislatura no tendrem ses aigos canalitzades.

Qui agafa ses missions?



Jo crec que es tracta d'una lluita entre la consciència i el desig, entre allò que li toca fer i allò que en realitat li agradaria fer. Pensa, per tradició, per sa mateixa essència o fins i tot per folklore, que al PSM li toca lluitar per la Cultura, sobretot per la del país. Potser està convençut que sense una bona base cultural no es pot canviar una societat, i aquest ha estat, almanco en teoria, el nord que ha guiat les seves passes des del primer dia que va començar a caminar com a partit. El problema està, crec, en què a ell el que realment li agrada és l'urbanisme, la planificació de les diverses zones locals, les reunions de treball per parlar de volums, de normes, de zones verdes... -la frase d'"urbanisme salvatge" a Sant Llorenç la va encunyar ell mateix la passada legislatura-. El cap, per tant, està amb la cultura i el cor amb l'urbanisme.

I vet-aquí la qüestió: està intentant posar una espelma a Déu i una altra al Dimoni, i d'aquesta manera no en té cap de content. Ja se sap que les mitges tintes no acaben mai de satisfer a ningú. Quan les ocupacions ho permeten intenta anar pertot -que no és sinònim de cuidar-se'n- però quan hi ha coincidència d'horaris sol sortir perjudicada la part de la cultura. D'aquesta manera queda una mica penjada la primera comissió informativa que va triar quan signaren el "Pacte de Progrés". No vull dir amb això que no hàgim avançat gens en aquesta legislatura, que ens hem de sobre moure per tal que els arbres ens deixin veure bé el bosc, però no tant com havíem pensat i desitjat. És ver que hem comprat Ca Ses Monges per ubicar-hi la futura Casa de Cultura i que ja hem començat les obres, però també ho és que encara no s'ha creat l'organisme que l'hauria de regir, que no sembla adient que tot es basi en una sola persona si es pretén que tengui una continuïtat; és ver que han construït una part del poliesportiu escolar, però també ho és que està mal cuidat i que no pareix gaire pràctic el seu sistema de funcionament; i així podríem anar citant una

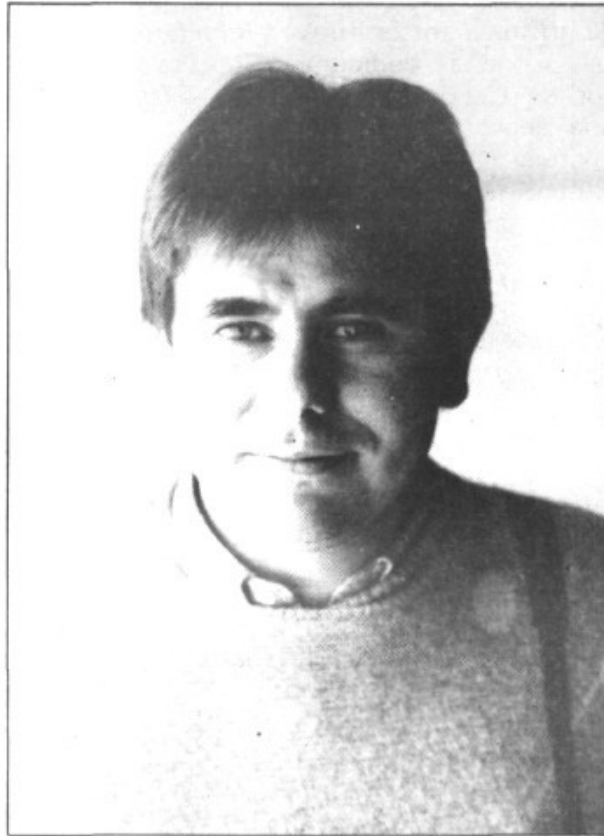
llarga sèrie de realitzacions que s'han quedat a mig camí per mor d'una deficient realització o un plantejament massa individualista.

Per tant no vull negar que som dels que pensen que una de les dues parts hauria de guanyar la batalla: o s'hauria de dedicar en cos i ànima a les comissions que presideix o les hauria de deixar en mans d'un altre que hi mostràs un major interès.

Perquè no cal oblidar, en vista de futurs enfrontaments electorals, que és un dels polítics locals que més atenció desperta, conseqüència de que a la passada legislatura fos el qui marcava més d'aprop els qui detentaven el poder. Potser és aquesta atenció la que fa afirmar a la gent que el seu comportament és radicalment diferent del que solia usar quan estava a l'oposició: abans observava la situació des d'una perspectiva nacionalista d'esquerres i avui ho fa des de l'òptica d'un "home d'estat", en el sentit que ha d'administrar els interessos de tots els sectors del poble i abans únicament lluitava per la seva idea política. Possiblement no quedi més remei que esser així i fins i tot per ventura és la millor solució de cara a mantenir un govern estable, però això no lleva que certa gent se senti una mica frustrada i decepcionada per allò que hagués pogut esser i no ha estat.

De tota manera, en fi, el que no sembla correcte és que les tasques de la pròpia comissió marxïn a un ritme lent per manca d'atenció, mentre el president se'n cuida de fer gestions alienes al seu càrrec. Bé està que, si li sobra temps, el dediqui a les altres, però sempre després d'haver cobert completament les obligacions inherents al seu.

I per acabar, un prec: voldria que aquesta petita crítica meresqués el qualificatiu de "constructiva", que bé sabeu que no és la meva intenció xerrar malament de ningú sense motiu, i molt manco si representa una ideologia política que no s'allunya massa de la meva pròpia.



-Abans de començar aquesta crònica estava amb el terrible dubte de si havia de parlar una mica d'en Falera, com sempre, o si valia més deixar-lo anar i seguir tranquil·lament el meu camí, que ja és prou pedregós com per haver-me d'empatxar del dels altres. La primera reacció, geniüt com som, va esser la de passar d'ell, tal com ho fa l'equip de govern, ja que qualsevol intent de destacar-lo per veure si reviscolava a la vida política s'ha comprovat que era fer retxes dins l'aigua, sobretot si ens atenim a l'evidència que a totes les eleccions municipals que ha viscut ha fet un paper que sense exagerar podríem qualificar de magre ferm. Però després, potser mogut per la infinita misericòrdia divina, he pensat que si no li dedicam quatre retxes damunt Flor de Card "mihombre" és capaç de patir una depressió política d'imprevisibles conseqüències, i per res del món ho voldria tenir a la consciència.

-No sé perquè, però m'ensum que ja heu tengut emperons, tu i ell...

-Home, emperons el que es diu emperons...

-Venga, conta-m'ho, que ja no pots pus de ganes!

-És que l'altre dia, just abans d'entrar al saló d'actes, va veure la revista damunt la taula de l'ordenança i, adoptant el seu típic encollonadorívol posat, va exclamar: "-Es! O encara surt això?". Evidentment, la meva natural benevolència i bons costums no em permeteren enviar-lo a porgar fum -que és el que es mereixia-, sobretot tenint en compte que ens trobàvem dins una institució presumptament seriosa; però, fent honor a la veritat, he de reconèixer que ganes no me'n mancaren!

-Però si tu mateix havies dit que la revista estava una mica en crisi...

-Sí, però la naturalesa humana és més feble del que voldríem, i ja se sap que no és el mateix dir que tens un fill esburbat que si són els altres els qui t'ho diven.

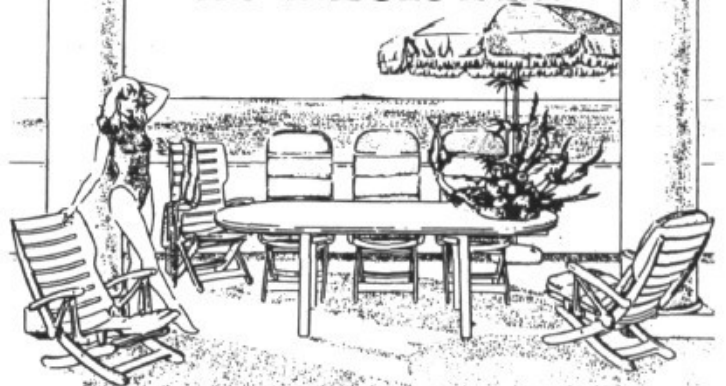
-Massa raó tens, però deixa anar un poc en Falera i conta'm de què va anar el ple.

-Dels tres primers punts, que per lo vist anaven d'actes anteriors, de decrets de la batlia i de modificacions d'ordenances, sols no te'n parlaré, perquè la veritat és que estava més pendent dels plànols de l'avantprojecte de Normes Subsidiàries i dels assistents a la sessió que no de les lectures del secretari; a més que maldament els hagués volgut copiar no crec que hagués estat capaç de donar raó al bolígraf, de tant depressa que els enllestiren. Del quart ja en podem parlar, so-

bretot gràcies a en Joan Paler, que en acabar el ple em va ampliar la informació. Resulta que l'ordenança de l'Ajuntament, na Maria Francesca, ha tengut ofertes d'una altra institució per canviar de feina i, com que són considerablement millors que les actuals, ha resolt deixar triar els polítics: preu per preu quedaria aquí, però per fer-hi quebres sempre hi som a temps. Davant l'esfereïdor panorama que es presentava i en vista de les moltes i molt variades virtuts burocràtiques i personals de la funcionària, la Corporació va proposar crear dues places més d'auxiliar administratiu, una restringida per a na Maria Francesca -que és l'única que compleix les condicions establertes a les bases- i l'altra oberta al públic en general.

-¿Tanta feina hi ha a La Sala com per ha-

LO MAS BELLO ES RESISTIR



Esta es la gama GROSFILLEX Boutique.

Muebles bellos, atractivos. Pero su mayor belleza es su resistencia.

Los muebles de jardín GROSFILLEX son sólidos, inalterables al sol y al agua. resistentes al paso del tiempo.

Muebles de jardín GROSFILLEX.

Lo más bello es resistir.

Grosfillex

MUEBLES DE JARDIN

J. OBRADOR
tolder d'Artà

DISTRIBUÏDOR OFICIAL

T. 562366

ver de crear les places de dues en dues?

-No te'n pots fer una idea! Els vessa parda-munt el cap!

-Però, ¿i l'any passat no compraren un ordenador i hi aficaren s'encarregat de s'oficina turística?

-Sí, però així i tot encara no donen abast.

-Mare Santíssimeta del Sant Roser! Si això va així a l'instant tot Sant Llorenç serà funcionari municipal! Bé, continua.

-En el següent punt acordaren cedir els terrenys per a la construcció de la presa. L'Ajuntament es farà càrrec del 25% de les obres i la Comunitat Autònoma del 75% restant.

-I que ho faran tenir de ver aquest pic?

-Si cap dia vas a Ciutat aprofita per dur un ciri a La Sang perquè sigui així; jo en duré un altre a la Mare de Déu Trobada i per ventura entre tots dos...

-Per part meva no passis ànsia. I què més?

-En vista que els vestuaris del camp de futbol no reuneixen les condicions d'higiene i comoditat que pertoquen al Cardassar, acordaren fer-hi obra i demanar ajuda a les institucions autonòmiques. Trobaren que lo seu seria que els 20 milions que costaran els pagassin entre el Consell, el Govern i l'Ajuntament, a parts iguals.

-Sagrades! I costaran més que un xalet!

-Les coses o s'han de fer bé o no s'han de fer. I per posar-hi un peu de ribella, un pitxer i una cullerada de sabó fluix per a cada jugador val més deixar-los així com estan.

-Això també és ver.

-I com a darrer punt n'Antoni Cuc, ja que el Parlament vol reformar l'Estatut per tenir més competències, va demanar que la Corporació els fés costat, que sinó podria ésser ben bé que no en treguessin agulla.

-Supòs que tots hi vengueren a bé...

-Idò no! N'Ignasi, difel a les consignes del partit, va votar en contra.

-I en Mateu de Son Carrió?

-És més punyetero. No va comparèixer.

-I jo em pensava que n'Ignasi era nacionalista convençut...

-I per ventura ho és, però les consignes són les consignes, qui paga, mana i al que no li agradi en voler pot aplegar.

-I ja està dit tot! I que no hi va haver precís i preguntes?

-Sí, però soliment no ho paga parlar-ne.

-Au, idò, per avall s'ha dit!

Josep Cortès

Ajuntament

Als set anys de la inauguració de la biblioteca municipal Mn. Galmés i després d'haver-ho intentat sense èxit durant dues legislatures, a la fi s'ha arribat a un acord entre l'Ajuntament i Flor de Card perquè la col·lecció completa de la revista sigui als prestatges de la biblioteca, i a disposició dels lectors que la vulguin consultar. La llarga i molt sovint interrompuda negociació ha arribat a bon fi i s'ha omplert un dels buits culturals que hi havia. Celebrem-ho.

Celebrem-ho però no ens quedem aturats aquí, que encara n'hi ha d'altres, de buits, que no hi tocarien ésser.

Consider que a la biblioteca llorencina hi hauria d'haver tots els llibres que parlen de Sant Llorenç i tots els que han estat escrits per llorencins, per insignificants i humils que semblin, que si bé encara la llista no és massa llarga disposa ja de títols de reconegut prestigi. Caldria que es fés una relació exhaustiva i que es posàs el màxim interès en adquirir els volums, cosa no molt fàcil en el dia d'avui i que de cada dia que passi resultarà més problemàtica, si ens atenim al fet que moltes de les edicions han tengut una tirada més aviat petita. No és hora, per tant, de badar si hi volem ésser a temps.

Enhorabona, per tant a l'Ajuntament i, per extensió, a la comissió de Cultura, i endavant, que encara resta molt de camí fins arribar a una normalització cultural del poble i les seves institucions.

Josep Cortès



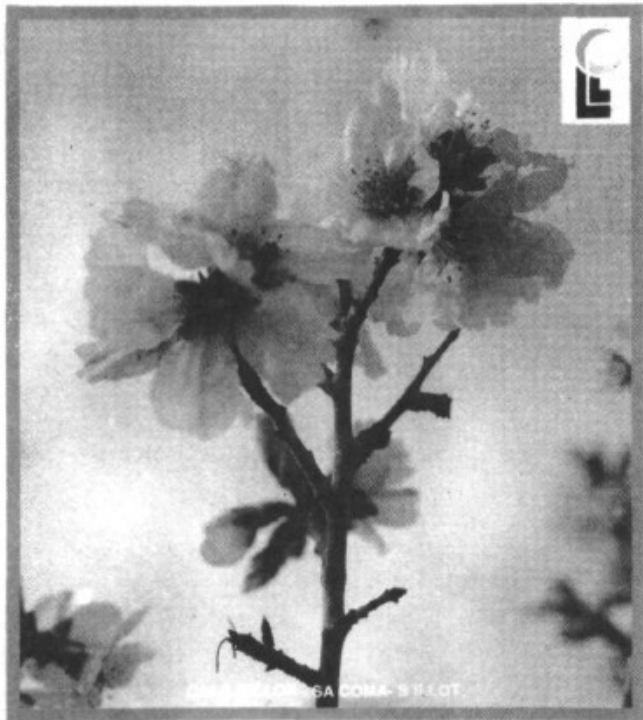
Viajes
ULTRAMILLOR S.A.
AGENCIA DE VIAJES GRUPO A TITULO 999

CATALINA SALAS BONET

C/. Sol, 19 - Tel. 58 57 20

CALA MILLOR (Mallorca)





Ajuntament
SANT LLORENÇ D'ES CARDASSAR
Mallorca

No fa encara un any que l'Ajuntament, a través de la seva comissió de la Zona Costanera i del delegat municipal de Turisme, va aprovar un pla de treball a fi de millorar l'entorn de les nostres zones turístiques.

Aquest pla de treball havia, és i serà una eina de feina no rígida, sinó completament oberta a qualsevol iniciativa o proposta vàlida per aconseguir els objectius que marca aquest pla.

Creim que el balanç d'aquest any de vigència -un any curt- que duu aquest pla és positiu, encara que som conscients que s'hagués pogut fer més, però això sempre passa; no sempre s'aconsegueixen tots els objectius que un es proposa.

Dit això caldria, abans de res, fer una mica de repàs de com s'ha desenvolupat la tasca que encara no fa un any ens proposàrem.

Accessos

Asfaltat de tots els carrers de S'Illot, en col.laboració dels veïns. Asfaltat de tots els carrers de Sa Màniga, en col.laboració amb el grup Iberhotel. Ambdós amb aglomerat asfàltic.

S'ha redactat el projecte del doble vial d'Es Carreró, que inclou dos vials de 6 m i una voravia central (parterre) d'un m, a més de dues voravies laterals de 2'5 m d'amplària, amb faroles de 9 m d'altura i arbres als

costats de les voravies.

Al mateix temps s'ha donat solució al cloïtat que hi havia al Carreró, mentrestant no es desenvolupi el projecte abans esmentat, donant una capa d'aglomerat asfàltic.

També, dins el capítol d'accessos, cal tenir en compte la solució donada entre l'Ajuntament de Sant Llorenç i el de Son Servera al voravia central que separa els dos termes municipals, enrajolant-lo i sembrant palmeres. Desapareix definitivament així un punt negre de brutor.

Aiximateix s'ha de destacar la reforma circulatòria de l'avinguda de Colon, alleujant-la un 50% del trànsit rodat pel fet d'haver-la transformat en via d'una sola direcció. Encara que en un principi va crear alguns problemes, a la llarga s'ha vist que aquesta reforma era necessària.

Il.luminació

Dins aquesta tasca és evident, malgrat els esforços fet per aconseguir una millorança, que per les causes que sien fins ara no ha estat possible. Però aiximateix està previst que abans d'un mes estigui finalitzada la il.luminació de la platja de Sa Coma i la de la primera fase de Cala Millor. D'aquesta forma les platges de la costa llorencina restaran completament il.luminades.

Zones verdes

És veritat que no s'han aconseguit més zones verdes, però les existents s'han mantingut en estat de revista, exceptuant les de Sa Coma.

Escoles

Dins breus dies sortirà al butlletí de la Comunitat Autònoma la subhasta de les obres del centre escolar que estarà ubicat a Sa Coma, després d'haver arribat a una concertació amb el MEC.

Platges

Les platges es mantenen dins els mateixos nivells de netedat dels darrers anys; no debades la revista Ciudadano la va classificar de 4 estrelles

Neteja viària

En la neteja dels carrers ha sigut on l'esforç ha estat més important, ja que s'ha-

passat de tenir els carrers bastant bruts a tenir-los bastant més nets: s'han col·locat papereres a tot arreu de la zona costanera i també contenidors per als fems; la zona de Cala Millor i Sa Màniga s'ha agranat quasi diàriament amb una màquina, així com una part important de Sa Coma i S'Illot. Aquest servei ha estat cobert per una persona.

Cultura

En aquest aspecte, apart de les actuacions puntuals que ha duit a terme la comissió de Cultura, no s'ha fet gaire cosa. Però s'ha de fer esment que la major part dels carrers de Sa Coma s'han retolat amb belles rajoles de ceràmica. Està previst que en el proper exercici es retolin les de Cala Millor i S'Illot amb el mateix tipus de placa.

Respecte a la creació d'un centre cultural s'està pendent de la recepció d'alguna urbanització que inclogui -en el 10% d'aprofitament mig- un espai suficient per poder-ho fer.

Urbanisme

En aquests moments s'està fent feina a les Normes Subsidiàries, i la filosofia de l'equip de Govern és la de racionalitzar el creixement turístic de la nostra zona costanera.

Seguretat ciutadana

Un augment significatiu en el nombre de municipals, l'adquisició d'una furgona, dues motos lleugeres i una de gran cilindrada, apart d'altres mitjans posats a la seva disposició han fet que els renous, desordres, venda ambulants i aprehensions hagin disminuït significativament. També està previst que dins breus dies s'inauguri el nou local de la policia municipal a la zona costanera.

Oficina d'Informació Turística

Després d'una temporada de no funcionar, pel mes d'abril es va inaugurar, restant oberta al públic els matins, capvespres, diumenges i dies feiners fins al 31 d'octubre. Durant l'hivern es mantindrà oberta els dies feiners. Han atès l'oficina dues persones durant l'estiu, mentres que a l'hivern únicament hi haurà la màxima responsable.

Aquestes dues persones, a més d'atendre els qui sol·licitaven informació, també col·laboraren amb la policia, amb la guia de restauració, amb el fullet, amb l'edició del cartell informatiu de les platges, a preparar

informes, estadístiques, etc.

Promoció turística

Dèiem a la nostra proposta del pla de treball que abans d'iniciar la promoció havíem de canviar la imatge de zona mal cuidada i no massa neta. Per això, una vegada haver posat en marxa el servei de neteja de carrer i altres millores, s'ha considerat que havia arribat el moment d'iniciar la promoció institucional amb el treball que avui presentam:

Creem un logotip original dissenyat per na Carme Jaume, que consisteix en una C a dos colors en forma de mitja lluna: cel a la part de dalt que vol simbolitzar el cel blau i lluminós i groc a la d'abaix, que simbolitza el sol en sentit agradós; a la part de baix una LL tota vermella que dona nom al municipi que sustenta la costa: Sant Llorenç des Cardassar.

Tot el conjunt de la C i la LL significa "Costa Llorencina", que està formada per una part important de Cala Millor, la platja de Sa Coma i una petita part de S'Illot. A través d'alumnes de l'escola d'Arts i Oficis i dirigits per Joan Gibert, que també firma un dels cartells, hem editat tres tipus diferents en els quals el color n'és la part més important: el verd simbolitza la zona ajardinada dels tres nuclis turístics, el groc la sorra (arena) i el blau la mar.

La idea d'aquests cartells és donar una oportunitat a la imaginació i deixar que el possible visitant imagini les nostres platges a la seva manera.

També, i conjuntament amb la Conselleria de Turisme del Govern Balear editam un cartell on també fugim de la idea de masificació, talment com el el fullet, i on la imatge del ciment no hi apareix.

la idea bàsica d'aquest fullet ha estat, idò, donar una imatge en certa manera idíl·lica, cercant racons que encara no han estat espanyats, com la Punta de n'Amer.

A la portada la flor d'ametler simbolitza la Mallorca d'ahir i de sempre, a la contraportada aquest cel mediterrani d'un blau ple de llum. El fons de tot el fulletó és blanc, símbol de netedat, la de les nostres platges i la transparència de les nostres aigües.

La panoràmica del Parc de la Mar i de Punta Amer conformen els puntals bàsics d'aquest primer fullet turístic "Costa Llorencina". Ara vosaltres i els receptors teniu la darrera paraula.

Ignasi Humbert



TOTS SANTS

Com cada any per aquest temps el cementiri, complint el deure anual, es va omplir de gent i de flors en recordança dels qui ens han deixat.

Els més humils portaren rams collits a foravila, vora qualsevol camí dels voltants del poble; la majoria dugueren les del corral o jardí, que havien cuidat aposta des de feia mesos; i uns pocs, en fi, es grataren la butxaca i les pagaren a preus desorbitats, que aquest dia els rams, sobretot si són un poc espectaculars, semblen comprats a ca l'argenter. El negoci és el negoci!

COSTA LLORENCINA

El dia 10 de novembre n'Ignasi Umbert, delegat de Turisme de l'Ajuntament llorençí, va presentar als mitjans de comunicació i a les entitats relacionades amb el món turístic la campanya "Costa Llorençina", que el seu departament ha dissenyat aquest estiu.

L'acte, que va tenir lloc a l'hotel Bahía del Este, va comptar amb l'assistència del conseller de Turisme Jaume Cladera, i va acabar amb un dinar.

Per motius professionals Flor de Card no

hi va poder assistir, tot i que hi estava convidada.

Més informació a les pàgines centrals.

FILL IL·LUSTRE

El 23 de novembre de 1955 el consistori llorençí va nomenar Jaume Llinàs "Es Moleter" fill il·lustre de la vila, en agraïment per haver cedit els terrenys necessaris per a la construcció d'un camp de futbol.

P.S.O.E.

El dia 14 de novembre n'Antoni Garcies, senador, i altres representants del PSOE insular i artanenc convidaren a sopar els representants de la Premsa Forana de la comarca per tal d'explicar-nos el "Programa 2000" i la seva postura davant l'intent de reforma de l'Estatut d'Autonomia.

La vetllada fou agradable i respectuosa, tot i evidenciar profundes discrepàncies entre la majoria dels assistents i l'actual actitud del partit que detenta el govern de l'Estat.



BLAVETS

Baix de la batuta del P. Jaume Palou, el dia 5 de novembre l'escolania dels "Blavets" de Lluc va oferir un concert a l'església de Son Carrió. S'interpretaren obres de Haydn, Schubert, Häendel, Mozart, Rossini i fins i tot algunes del mateix P.Palou.

El concert, que va agradar molt tant per la perfecta combinació de les veus com per la bona acústica del temple, es va dur a terme amb el recolzament de l'organista Arnau Reynés.

Val a dir que els Blavets, la coral més antiga de Mallorca i una de les més antigues d'Europa -va esser fundada l'any 1524-, compta amb la col.laboració d'un llorençí, en Nofre Jaume "Neula", que habitualment fa la segona veu.

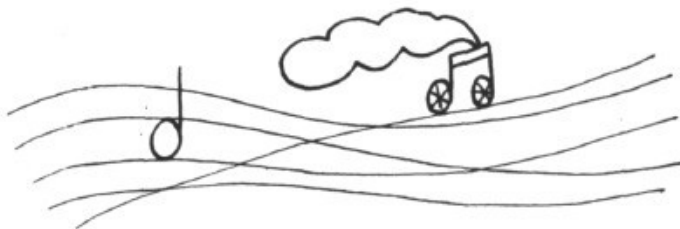
ESCOLA DE MÚSICA

El dia 26 de novembre els alumnes de l'Escola Municipal de Música oferiren una demostració del que han après durant l'any.

Actuaren de manera individual i formant duos, tercets i quartets i acabaren l'acte interpretant una obra tots junts.

El "concert", que s'enquadra dins els actes musicals que anualment la Banda fa en honor de la seva patrona santa Cecília, va tenir lloc a l'església parroquial.

Josep Cortès

**Demografia****DEFUNCIONS**

Na Francesca Melis Sagrera mor a Sant Llorenç el dia 26 de novembre a l'edat de 82 anys. Al Cel sia.

NAIXAMENTS

Na Sandra García Martínez neix a Sa Coma el dia 22 d'octubre. És filla de n'Àngel i n'Antònia. Salut!

En Carlos Marcos Felguera, fill d'en Vicenç i n'Antònia, neix dia 27 d'octubre a Sa Coma. Enhorabona!

En Jaume, fill d'en Tomeu Llinàs i na Margalida Brunet, neix a Sant Llorenç el dia 10 de novembre. Salut!

En Jaume Joan Alzamora Llull, fill d'en Jaume i n'Aina neix a Sant Llorenç el dia 16. Enhorabona!

NOCES

En Miquel Àngel Febrer Gelabert i na Francesca Gayà Gayà feren l'esclafit a Sant Llorenç el dia 5 de novembre. Que tot els sigui enhorabona!

En Joan Juan Mesquida i na Francesca Vives Amer es casaren a Son Carrió el dia 12. Enhorabona!

Maria Galmés



I ARA, A MÉS...

PIZZERIA

AMB UN AUTÈNTIC FORN DE LLENYA!

Carrer d'en Sureda, 1 * Tel. 570624
PORT DE MANACOR

DOS POEMES DE CESARE PAVESE

Traduïts per Jaume Galmés

A. M. A. Fius

DOS CIGARRETS

Cada nit és una alliberació. Es veuen els reflexos de l'asfalt sobre els carrers que s'obrin lúcids al vent. Cada estrany que passa té una cara i una història. Però en aquesta hora no existeix la fatiga: les faroles n'hi ha mils, són totes per qui s'atura a encendre un misto.

La flamarada s'apaga sobre el rostre de la dona que m'ha demanat foc. S'apaga per mor del vent i la dona, desil·lusionada, me'n torna a demanar, i es torna a apagar: la dona ara riu, submissa. Aquí podem parlar en veu alta i cridar, ningú no ens sent. Ens posam a mirar totes les finestres -ulls cansats que dormen- i esperam. La dona s'arrufa una mica i es plany d'haver perdut la bufanda de colors que a les nits li servia d'estufa. Però basta el recés d'un cap de cantó i el vent no és més que una bufada. Sobre l'asfalt extenuat hi ha una llosca.

Aquesta bufanda vengué de Rio. Diu la dona, però, que està contenta d'haver-la perduda, perquè m'ha trobat a mi. Si la bufanda vengué de Rio, de nit travessà l'oceà inundat per la llum del gran transatlàntic. Clar, nits de vent. És el regal d'un seu mariner. Ja no hi és el mariner. La dona em diu molt baixet que, si vaig amb ella, me'n mostrarà el retrat rissadet i bronzejat. Anava en bruts vaixells i netejava les màquines: jo li agrada més.

Sobre l'asfalt hi ha dues llosques. Miram cap amunt: la finestra d'allà dalt -em diu la dona- és la nostra. Però a dalt no hi ha estufa. A la nit, els vaixells perduts tenen poquetes llums o només les estrelles. Travessam l'asfalt de bracet, jugant a escalfar-nos.

(1933)

Ca Ses Marilles

Maria del Roser Vidal
Compram i venem mobles usats
i objectes antics
(Diumenges dematí, obert)

Carrer de la Mar, 24
Telèfons 582165 i 580363

FELANITX

AUTOESCOLA CARDASSAR

major, 22

TREBALLAR CANSA

Travessar un carrer per fugir de ca seva sols ho fa un al.lot, però aquest home que tresca tot el sant dia ja no és un al.lot i no fuig de ca seva.

Hi ha a l'estiu horabaixes que fins les places són buides, esteses sota el sol que ja es pon, i aquest home, que ve per una avinguda de plantes inútils, s'hi atura. ¿S'ho paga, estar totsol, per estar sempre més tot sol? Solament trescar, les places i els carrers són buits. Cal escometre una dona i parlar-li, decidir-la a viure plegats. Si no, un xerra tot sol. És per això que de vegades hi ha l'embriac nocturn que parloteja contant els projectes de tota la seva vida.

No és ver que esperant a la plaça deserta te'n topis qualcun, però qui tresca s'atura adesiara. Si fossin dos, vagarejant i tot, la casa seria on és aquella dona i s'ho pagaria. A la nit la plaça torna a ser deserta, i aquest home que passa no veu les cases rera els llums inútils, no mira pus enlaire: sols veu l'empedrat, que han fet altres homes de mans endurides, com les seves. No està bé quedar-se a la plaça deserta. Segur que al carrer hi ha aquella dona que, si li demana, voldria ajudar-lo a la casa.

(1934)

VORA EL "BIERGARTEN"
I DAVANT LA DESAPAREGUDA
DISCOTECA "ODYSSEY TROPICAL"



CALA MILLOR

4 BARS A 4 PISOS

D'AMBIENT FUTURISTA

LA SUPER-DISCO

QUE TOT CALA MILLOR ESPERAVA!

UN PAISATGE IDÍL·LIC

Què tenen en comú l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria, els escriptors Santiago Rusiñol, Robert Graves i Julio Cortázar, l'actor cinematogràfic Errol Flynn, els músics Kevin Ayers i Joan Bibiloni, el locutor radiofònic Alberto Oliveras i el ministre espanyol de Defensa Narcís Serra? Probablement un sol fet: haver estat captivats per la bellesa d'un dels paratges més idíl·lics de Mallorca, com és Deià i la seva comarca.

Des del segle passat, artistes, intel·lectuals i viatgers de tota casta quedaren enlluernats per l'encís indescriptible del lloc, i molts d'ells decidiren instal·lar-s'hi per a sempre.

No és estrany, doncs, que l'àrea ostenti des de 1972 la qualificació de Paratge Pintoresc, igualment que gran part de la Serra de Tramuntana. L'any 1982, la Direcció General de Belles Arts declarava el llogaret de Llucalcari i el seu entorn com a Conjunt Històric-Artístic. D'aquesta manera, semblaria que la preservació d'un paisatge tan grandios quedava garantida.

Malauradament, la realitat ha estat ben diferent: al llarg dels darrers anys, tot el terme de Deià (igual que d'altres llocs de la Serra) ha anat patint un procés creixent de degradació, en forma d'obertura de pistes, construcció de xalets, etc.

ARRIBEN LES EXCAVADORES

Una companyia de capital anglo-alemany (Bancals S. A.) comprà fa uns anys un bocí de la finca de Can Simó, prop de Llucalcari. Ben aviat, aquesta societat (els promotors de la qual són Axel Ball, qui també regenta l'hotel "La Residència" de Deià, i Richard Branson, empresari discogràfic molt conegut per les seves extravagàncies i home de confiança de la primera ministra britànica) acon-

seguia llicències per a començar la parcel·lació i l'edificació d'una sèrie de xalets.

Amb l'autorització i la complicitat de l'Ajuntament de Deià (presidit aquests darrers anys pels germans Salas) i amb els informes favorables de la Conselleria d'Obres Públiques (en mans de Jeroni Saiz) i de la Comissió del Patrimoni Històric-Artístic, les obres tiren endavant.

En no disposar d'accés per als futurs xalets (condició indispensable per autoritzar les construccions) els promotors demanen i aconsegueixen autorització del Consistori per obrir un "camí agrícola".

Una llarga sèrie de denúncies, impugnacions i recursos han estat interposats per part del GOB, tant davant l'Ajuntament de Deià com davant les Conselleries de Cultura i Obres Públiques de la Comunitat Autònoma, el Consell Insular de Mallorca i el Ministeri de Cultura, en contra d'unes llicències absolutament irregulars, que burlen totes les normes legals aplicables, com la Llei del Sòl, la Llei de Procediment Administratiu, la Llei del Patrimoni Històric, etc. La resposta de tots aquests organismes públics ha estat, com ja és habitual en aquests casos, vergonyosa: des de la inhibició a la més descarada compllicitat amb els especuladors. Quan es resolgui el recurs contencioso-administratiu interposat pel GOB, els tribunals tendran la darrera paraula.

Emperò no tot s'acaba aquí: un altre objectiu dels promotors era la privatització de la platgeta de Llucalcari, fent-la un petit vedat per als clients de "La Residència". Començaren per construir un bar (sota llicència de "taller agrícola") i una terrassa per a hamaques, i han acabat tancant amb clau tots els accessos tradicionals que duen a la caleta (cosa que sembla violar diversos articles de la Constitució), fins i tot posant un guarda jurat. Ara se parla de la possible construcció d'un club de vela i d'un embarcador...

COM POTS AJUDAR?

- Escriu una carta al President de la Comunitat Autònoma de les Balears, en termes respectuosos però contundents, expressant la indignació per les contínues agressions que pateix el paisatge d'aquestes illes i per la violació de la legalitat que s'ha produït a Llucalcari; recolzant la positora dels ecologistes al respecte; i exigint la demolició de les obres i la restitució del paisatge al seu estat originari. L'adreça és:

Hble. Sr. Gabriel Cañellas
President de la Comunitat Autònoma
Consolat de la Mar
07012 PALMA
































- Si això te fos impossible, com a mínim omple i envia la postal que trobaràs adjunta.
- Divulga el problema entre les teves amistats, i anima-les a prendre-hi part activa.
- Contribueix a sostenir la present campanya fent un ingrés al C/c nº 2237-42 de l'oficina 390 de la Caixa de Pensions "La Caixa".



El temps

OCTUBRE

per XESC UMBERT

 1 95% 20° 16°		
 2 80% 24° 17°	 3 76% 28° 17°	 4 83% 27° 16°
 5 76% 27° 17°	 6 82% 25° 16°	 7 62% 28° 16°
 8 90% 23° 17°	 9 91% 26° 15°	 10 50% 30° 14°
 11 66% 27° 18° 31l.	 12 82% 25° 15° 31l.	 13 86% 27° 14° 18° 5l.
 14 85% 23° 10°	 15 70% 29° 20°	 16 85% 27° 21°
 17 68% 29° 20°	 18 73% 25° 18° 013l.	 19 63% 23° 14° 4l.
 20 55% 24° 12°	 21 63% 24° 13°	 22 80% 25° 8°
 23 73% 23° 9°	 24 87% 27° 10°	 25 75% 26° 10°
 26 77% 25° 10°	 27 75% 24° 11°	 28 83% 24° 11°
 29 78% 26° 10°	 30 82% 27° 12°	 31 75% 26° 11°

RESUM DEL MES D'OCTUBRE

Temperatura màxima	30°C
Temperatura mínima	8°50'
Temperatura mitjana	19°70'
Litres d'aigua caiguts	41'5

Comparació amb l'any passat

Temperatura màxima	34°C
Temperatura mínima	9°C
Temperatura mitjana	20°30'
Litres d'aigua caiguts	20'3

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

ARA FA 15 ANYS

* Que el Club Card va començar un curs de Graduat Escolar a Ca Ses Monges. Una partida d'alumnes va arribar a acabar carreres universitàries.

* Que es "feren eleccions" a "concejals". Vet-aquí els que tengueren més "vots":

Terç familiar	Jeroni Galmés Soler
	Bernat Sureda Galmés
Terç sindical	Tomeu Llinàs Ballester
	Josep Massanet Nicolau
Terç entitats	Joan Vaquer Caldentey
	Montserrat Umbert Servera

* Que Flor de Card va iniciar la secció de "Batec", la que més durada ha tengut.

ARA FA 10 ANYS

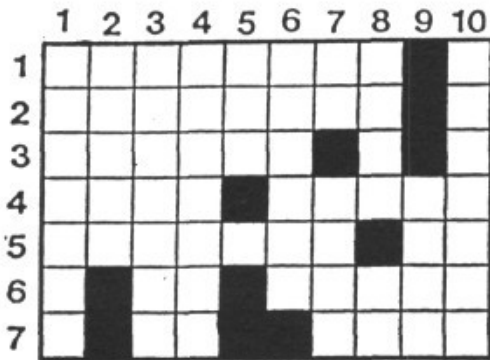
* Que en Ramon Rosselló va publicar la Història de Sant Llorenç (Segles XIII-XVI)

* Que va sortir el primer número de la revista escolar "Picarol".

* Que es va dur a terme el referèndum Constitucional. A Sant Llorenç quedà així:

Sí	1985 vots
No	34 "
Blancs/nuls	136 "
Abstencions	1023

MOTS ENCREUATS



6.-Que pot ésser llaurat o conreat. 7.-És la tercera persona del pretèrit perfect del verb "Donar". Gorg. 8.-Coure treballat en planxa. Mil. 9.-Obertura per la qual un animal rep els aliments. 10.-Lloc a posta per a calr l'art o les xarxes de pescar.

HORITZONTALS.- 1.- Gran quantitat de diners. Cent. 2.-Cobrir d'una aparença favorable, presentar sota una aparença especiosa, pal.liar. Vocal. 3.-Tomàquet. Npm de lletra. Cinquanta. 4.-LLavors de la planta de l'anís. Màquina per elevar, trafegar, comprimir, enrarir, líquids o gasos per succió o compressió. 5.-Mosquit. Al rev. nota musical. 6.-Símbol del iode. Crit de dolor. Prenom. Símbol del cobalt. 7.-Nom de lletra. Al rev. símbol del clor. Estimar.

VERTICALS.- 1.-Servei de la cúria romana per a l'expedició de dispenses, beneficis, etc. 2.-Esp. entre els orientals, imatge pintada de Crist o de la Mare de Déu. 3.-Pertanyent o relatiu al nom. 4.-Capaç de contraure's, de dilatar-se, de deformar-se sota una pressió i reprendre la seva forma i el seu volum primitius quan cessa aquesta acció. 5.-Al rev. part central d'una cosa. Nom de lletra.

SOPA DE LLETRES

V E R M E L L N M V
G C P A I N T D O E
R E A L E T B H R R
O S T R S L C R A D
C M G O A P Z T T L
R E N N X B C A N I
N U C I T L A M A R
E T R S P A R S Ç L
S I R G S U L X S P
C A B M A R R O N A
P E I T D L C P O T

Dins aquest embolic de lletres s'hi mirau bé hi trobareu el nom de deu colors.

ENDEVINALLA

Acompassades tenc ses postetes, que es sol aguanten tortes i verdes.



Maria Galmés

FUGA DE VOCALS

Q _ N _ S _ C _ R N H _ N _ C _ P _ L _ D _ ,
T R _ M P _ N _ B _ T _ T S _ S _ P _ S T _ N S ,
V _ L _ D _ R : B L _ N C , B _ T _ F _ R R _ N S ,
B _ T _ F _ R R _ _ S _ B R _ S S _ D _ .

ENDEVINALLA

Acompassades tenc ses postetes que es sol aguanten



Solucions

Quan sa carn han capolada, trempen bé tots es pastons, vol dir: blanc, botifarrons, botifarra i sobrassada.

ENDEVINALLA

Son ses perstanes.

FUGA DE VOCALS

D I N E R A D A C
A C O L O R A R A
T O M A C A A L
A N I S B O M B A
R A N T E L L O D
I A I E L C O
A L C A M A R

MOTS ENCREUATS

V E R M E L L M V
G C O E
R R B E A R R
A D L R O
C G A G A T
N E B N C
S I R G U S
M A R R O N A

SOPA DE LLETRES

EL PI

El pi, degut a l'actuació de l'home damunt el medi ambient, ha anat invadint els boscos d'alzinars propis de les Illes, i a la vegada aquests han disminuït notablement. Per això el pi no és autòcton de les Balears, sinó que procedeix del Nord d'Europa. Actualment és l'arbre més abundant als espais naturals de les nostres illes.

L'espècie s'ha adaptat al Mediterrani i pot arribar a tenir uns 30 m d'alçada. Les seves pinyes són grosses i globoses i fan de 8 a 15 ctm. Tenen per llavor el pinyó. El pi floreix a la primavera i madura les seves pinyes a l'any següent.

Una altra varietat de pi que trobam a les Illes és el "pi ver", encara que és poc freqüent i quasi sempre solitari. És conegut, sobretot, pels seus pinyons grossos i de bessó comestible.

Fins fa uns 40 anys el pi no es veu afectat per la processionària, que avui en dia constitueix el seu pitjor enemic, apart de l'home.

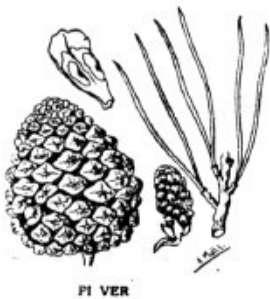
Propietats curatives per a la salut

1.- Ataca el reuma. Donar-se un bany amb una bullició de gemes de pi per espai de 15 minuts.

2.- És també antisèptic, balsàmic, diurètic, tònic, expectorant, rubefaent, excitant i estimulant.

Propietats per a la cuina

Els pinyons es vénen utilitzant en pastisseria des de fa molts anys, i també són emprats per aromatitzar ensalades, salses i farcits.



PI VER



PI BLANC O BORD

L'ULLASTRE

Aquest arbre, típic del Mediterrani, té les fulles molt semblants a les de l'olivera: fortes, allargades i estretes, de color verd fosc al damunt i blanquinoses a l'enrevés.

És molt més petit que l'olivera i tampoc



no té un tronc tan enrevoltillat i característic.

El seu fruit és l'olivardó, d'un color negrós quan es madura cap allà l'octubre.

La fusta de l'ullastre és molt dura i s'utilitza per a fer arades, mànecs d'eines, formes de sabates, etc.

L'OLIVERA

És un arbre no massa alt, bastant ramificat i amb fulles petites en forma de llança, impermeables i dures. Floreix al maig i avegades abans. Les seves flors són blanques i petites.

En definitiva es tracta d'un arbre adaptat a la sequedat i a la calor de la Mediterrània. Normalment té una llarga vida i adopta fantàstiques formes ruoses i amb forats al seu tronc.

El seu fruit és l'oliva, de gust amarg, color verd-grogós i quan madura és morat. Enmig hi té el pinyol.

Propietats curatives

1.- Per baixar la pressió sanguínia prenent una infusió de les seves fulles. Cal prendre una tassa en dejú i una altra abans d'anar a jeure.

2.- Amb aquesta mateixa infusió, afegint-hi un poc de mel o sucre, rebaixa la febre si es pren dues o tres vegades al dia.

3.- Per a curar les ferides i cremades, mesclar a parts iguals oli d'oliva, vi blanc i blanc d'ou, remenar-ho i aplicar-ho sobre les parts afectades.

Propietats culinàries

L'oliva és un típic entrant que no pot faltar a cap taulada i que també serveix com a complement de molts i diferents plats.

L'oli d'oliva és un excel·lent aliment com a condiment d'ensalades i per a fregir.

Joana Maria Soler
Rafel Umbert



(Ve de la pàgina 7)

De les restes G podríem dir el mateix: blocs de tamany gros, alguns en fileres i altres escampats. Tenen una llargària de 5'8 m, però degut a la mala conservació i el seu estat d'abandó total fa impossible el seu estudi. Les tècniques constructives d'aquestes construccions són molt similars. Cal dir que només conserven les filerades del basament.

Quant a materials trobats només comparegué qualche fragment de ceràmica indígena talaiòtica.

Una vegada més convendria que els organismes competents es cuidassin un poc més del patrimoni arqueològic, ja que aquest és l'únic legat que hem pogut heredar dels nostres avantpassats, un poble respectat a tota la Mediterrània.

El meu agraïment a Francesc Galmés, que com a ajudant i acompanyant en aquesta tasca d'estudi del món talaiòtic em fa de "cicerone" dels clapers de gegants. Gràcies "Xisco".

Bibliografia

Los núcleos arqueológicos de Calviá. Víctor Guerrero Ayuso.

Corpus de Toponímia de Mallorca. Tom V. Josep Mascaró Passarius.

La Cultura Talaiòtica en Mallorca. Guillem Rosselló Bordoy.

Progreso y Arqueología. V. Gordon Childe. Aspects of Balearic Prehistoric ecology and culture. W. Waldren.

Planimetries i textos: **Alfred F. Arnau**
Fotografies: **Francesc Galmés**

CONSULTA DE GINECOLOGIA

Dr. Gil Bretones -colegiado 1.902-

- CONTROL DE EMBARAZO
- REVISIONES GINECOLOGICAS
- PLANIFICACION FAMILIAR
- ESTERILIDAD

- SEXOLOGIA: **Juana Mª Pascual -c.B. 289-**
(psicóloga diplomada en sexología)
- PATOLOGIA MAMARIA
- ECOGRAFIA

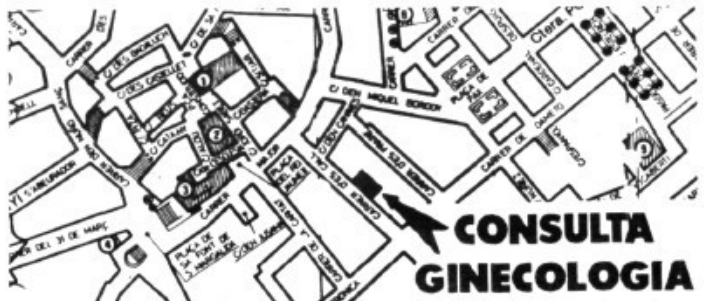
**CONSULTA TODAS LAS TARDES
A PARTIR DE LAS 16 HORAS
PREVIA CITA**

C/ d'Es Call, 17

tel. 55 59 81 (particular -mañanas-)

58 34 41 (consulta -tardes-)

FELANITX



* Introducció

Mens sana in corpore sano!

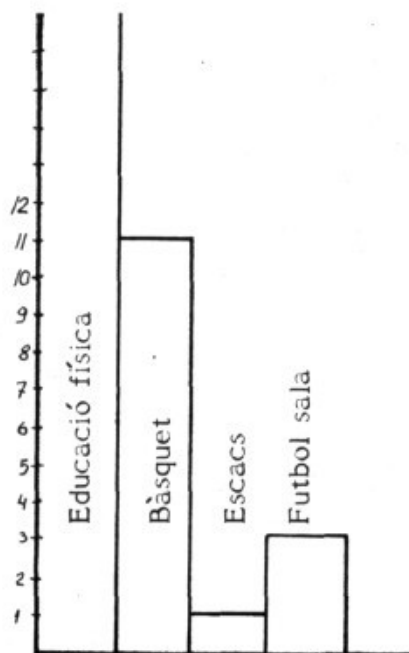
Aquest típic refrany llatí ens serveix per començar a introduir-nos en el món esportiu.

Nosaltres estàvem interessats en saber quins esports practiquen els llorencins, i no només això, sinó que també volíem saber si la gent de Sant Llorenç troba que el poble està en bones condicions per practicar els molts i molt diferents esports que existeixen. També, en cas de no practicar-ne cap -que ha resultat ésser la majoria-, els demanariem el perquè.

Ara ja tenim contesta al nostre dubte, i si vosaltres també us en voleu informar basta que mireu les gràfiques i les conclusions que en treguérem:

* Gràfiques

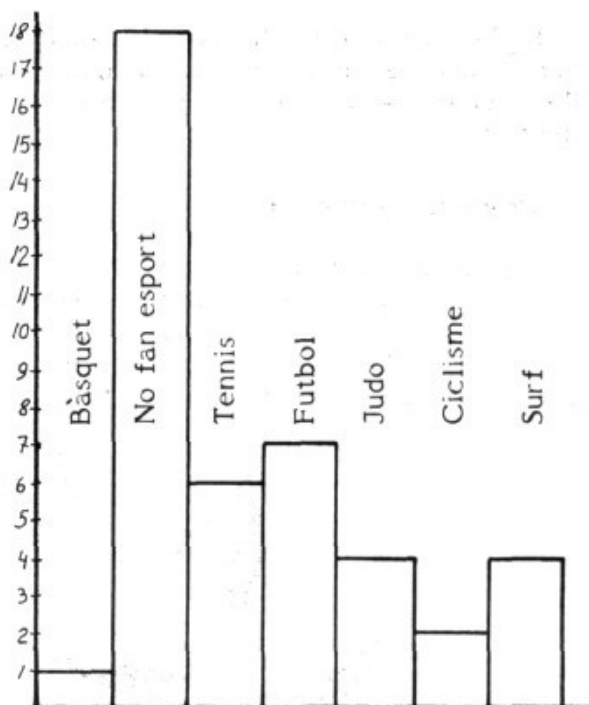
A l'escola



Veim que a l'escola tot l'alumnat practica la gimnàsia, en alguns casos per gust i en altres per obligació.

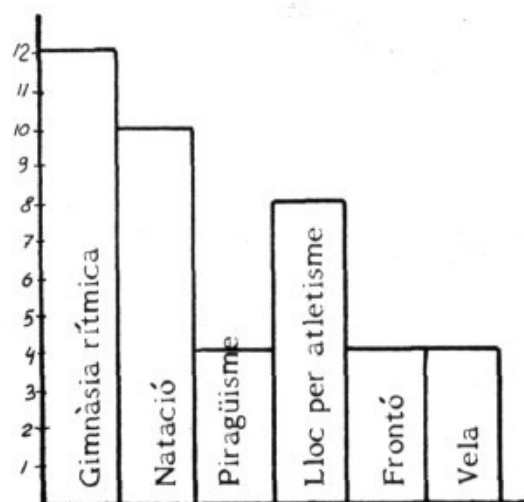
Fora de l'escola

Fora de l'escola, quan no hi ha obligació de practicar esports, veim que la gran majoria no en fa, i els que sí en practiquen qual-
cun es decanten majoritàriament pel futbol, el tennis, el surf ..



I aquesta és l'opinió sobre les facilitats per a practicar els esports més demanats a Sant Llorenç.

Esports més demanats



Aquests esports són els que més es demanen. Les possibilitats o facilitats per practicar-los són nul·les, encara que es podrien atendre les peticions de la majoria per part de l'Ajuntament. Seria una forma de donar més vida i moviment a la gent del poble.

Esports i opinió sobre les condicions dels llocs on es practica (públics).

Bàsquet	està bé	33'3%
	s'ha de millorar	16'6%
	està en males condicions	50%
Futbol	està bé	50%
	s'ha de millorar	50%
	està malament	
Tennis	està bé	25%
	s'ha de millorar	75%
	està malament	
Surf	està bé	100%
Ciclisme	està malament	100%

Quins són els motius pels quals la gent no fa esport?

a) Perquè no tenen temps	30'76%
b) Perquè no els agrada	25'64%
c) Manca d'instal·lacions	33'30%
d) Perquè es troben vells	10'25%

*** Conclusions finals**

Com podem veure clarament a les gràfiques, la gent que més esport fa és l'alumnat, perquè els altres, com que no es veuen obligats a practicar-lo, en passen i diven que no tenen temps. Anem per parts:

-Els alumnes són els que més esport fan, perquè com tots sabem la gimnàsia és una assignatura obligatòria que omple una o dues hores setmanals com a màxim. A més d'això, cosa molt ben feta per a alguns i terriblement dolenta per als altres, sobretot per als més grans. És obligatori apuntar-se a un esport que es practica en hores extraescolars i que inclou competicions locals, comarcals i insulars.

-En el cas de practicar esport per propi gust la cosa canvia. Són pocs els que ho fan així, perquè la resta, amb l'excusa de que no tenen temps o que no els lleu, no es mouen de la cadira i no fan més que beure, menjar i dormir.

Altres allots i algun de més gran ens contestaren que "jo que sé!", el que vol dir que no es plantegen ni la possibilitat d'estar un poc més en for-

ma. Altres no fan esport senzillament perquè no els agrada.

Els esports més practicats per voluntat pròpia són el futbol, el tennis, el judo i el bàsquet.

-I ara anem a les possibilitats que té Sant Llorenç damunt el camp esportiu.

En el futbol, bàsquet i tennis es podrien millorar les condicions del camp, més neteja, més esment, etc.

I dels esports que no tenim res de res, en canvi hi ha força possibilitats. Són els marítics.

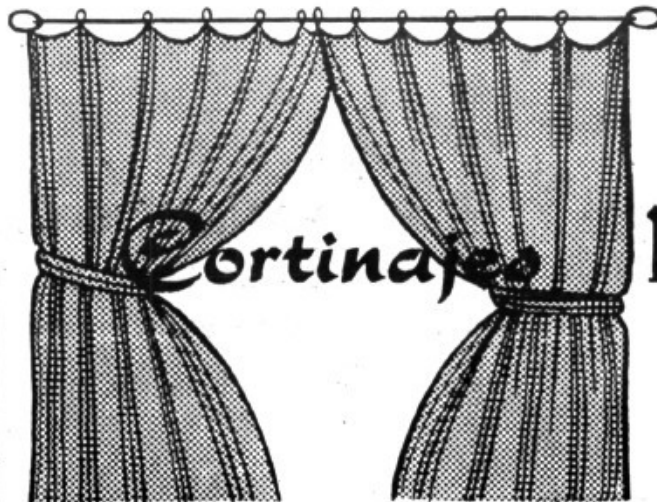
Vela, surf i piragüisme: es podrien organitzar petits cursets per als llorencins que es volen divertir. Seria prou interessant i hi hauria participació.

Piscina: la piscina està molt sol·licitada. Si recordau la darrera enquesta que publicà Flor de Card també era una cosa que tothom demanava.

Joana Maria Soler
Rafel Umbert

TELEFONS D'INTERÉS

Ajuntament	569003
Polícia Nacional (Manacor)	550044
Guàrdia Civil (Son Servera)	567020
Joan Ramis (metge)	567020
Bombers	550080
Creu Roja (ambulància)	200102
Jutge	569046
Funerària	526053
GESA	554111
Grua	585680



Cortinas Novostyl

VISILLOS, RASOS,
MALLAS, GUIPOURS, Y
ACCESORIOS MONTAJE

Plo XII, 26 - Tel. 551109

07500 MANACOR (Balears)



SES MATANCES

Aquesta bella, i diven que característica, imatge d'en Tomeu Pisca ens pot servir ben bé per recordar que vivim l'època de la matança casolana del porc.

A la present imatge del Sant Llorenç, ahir, poc s'hi pot afegir que no ho digui ella mateixa. En Tomeu que guarda les truges i els porcells a la carrera d'una casa.

Quantes lectures se'n poden fer!

Potser tampoc no resulta adient entrar en la descripció del procés de "ses matances", car després de la bella contarella de Mn. Antoni Maria Alcover (publicada a la col·lecció Les Illes d'Or a l'any 1957) resultaria un atreviment excessiu.

Rellegint l'esmentada contarella, o furgant a l'arxiu dels records infantils hom se n'adona perfectament d'allò que tantes vegades s'ha esmentat en aquesta secció: l'irreversible i paulatí procés de degradació cultural.

De les matances amb ball i acudits de picat es passa a les matances del sopar populós i d'aquestes al "matar porc" (anar per feina) amb algun esquit aportat per la tradició: orellanes, bunyols...

Després vingué el matar porc rònic, sense mica de floritures i arriba el darrer crit: anar a una casa de matança, comprar la carn picada -grassa i magra amb proporció al gust de cada qual- que ja venen amb el corresponent

pebre per mesclar-hi i la sal mesurada... i solament resta pastar, embotir i penjar a la perxa (sense brutor ni molèsties).

O també el no-res, i optar per la carn de bou que, segons diven els entesos, és més sana.

Del porc al bou.

De les matances al no-res.

De la Mallorca tradicional a l'uniformisme cultural dels Mc Donalds.

Decididament, som una generació sortada.

(Fotografia de la "I EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES ANTIGUES")

Guillem Pont

**ES NECESSITA PERSONA
amb coneixements de polidor
de metalls o jove de 16 anys
per aprendre aquest ofici**

Informació Tel. 55 15 52

ART BLAU

Avda. Baix d'es Cos, 37